

HISTORIA POLITYCZNA „LUDOWEJ” POLSKI 1944-1989

Wybór źródeł
dla studentów politologii

wybór i opracowanie

Filip Musiał, Ryszard Terlecki, Michał Wenklar

Akademia Ignatianum

Wydawnictwo WAM

Kraków 2013

SPIS TREŚCI

Wstęp

CZĘŚĆ I

Rozdział 1

1943-1945

- Dokument nr 1** 17
Czwarte posiedzenie konferencji szefów rządów ZSRS, USA i Wielkiej Brytanii, 1 grudnia 1943 r. (fragment).
- Dokument nr 2** 22
Raport komisarza ludowego spraw wewnętrznych ZSRS Ł.P. Berii dla J.W. Stalina, W.M. Mołotowa, A.I. Antonowa dotyczący przeprowadzenia operacyjno-czekistowskich akcji w mieście Wilno, Moskwa, 16 lipca 1944 r. oraz Załącznik sporządzony przez komisarza ludowego spraw wewnętrznych Ł.P. Berii dla J.W. Stalina, W.M. Mołotowa, A.I. Antonowa do raportu I.A. Sierowa i D. Czerniachowskiego dotyczące aresztowania generała Kulczyckiego [właśc. Krzyżanowskiego] i planów rozbrojenia polskich formacji wojskowych (fragment). Załącznik sporządzony przez komisarza ludowego spraw wewnętrznych Ł.P. Berii dla J.W. Stalina, W.M. Mołotowa, A.I. Antonowa do raportu I.A. Sierowa i I.D. Czerniachowskiego dot. aresztowania generała Kulczyckiego [właśc. Krzyżanowskiego] i planów rozbrojenia polskich formacji wojskowych.
- Dokument nr 3** 27
Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, 21 lipca 1944 r. (fragment).
- Dokument nr 4** 32
Rozkaz gen. Leopolda Okulickiego rozwiązujący Armię Krajową, 19 stycznia 1945 r.

Rozdział 2**1945-1948**

- Dokument nr 5** 35
Oświadczenie przedstawicieli rządów ZSRS, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych o wynikach konferencji jałtańskiej dotyczące Polski, 11 lutego 1945 r. (fragment).
- Dokument nr 6** 37
Odezwa Rady Jedności Narodowej do Narodu Polskiego i Narodów Sprzymierzonych oraz Testament Polski Podziemnej, 1 lipca 1945 r. (fragment).
- Dokument nr 7** 45
Komunikat Polskiego Stronnictwa Ludowego, Warszawa, 22 sierpnia 1945 r.
- Dokument nr 8** 50
Przemówienie sejmowe Zygmunta Żuławskiego w sprawie fałszerstw wyborczych, Warszawa, 8 lutego 1947 r. (fragment).

Rozdział 3**1948-1954**

- Dokument nr 9** 53
Wytyczne w sprawie naszego ustroju gospodarczego i społecznego. Referat Hilarego Minca wygłoszony na Plenum KC PPR 6 lipca 1948 r. (fragment).
- Dokument nr 10** 58
Deklaracja ideowa Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, grudzień 1948 r. (fragment).
- Dokument nr 11** 61
Włodzimierz Sokorski, *O funkcji kulturalno-wychowawczej państwa i demokracji ludowej*, „Wiedza i Życie”, 1950, z. 5 (fragment).
- Dokument nr 12** 64
Memoriał Episkopatu Polski do Rady Ministrów, Kraków, 8 maja 1953 r. (fragment).

Rozdział 4**1954-1956**

- Dokument nr 13** 71
Jerzy Ambroziewicz, Walery Namiotkiewicz, Jan Olszewski, *Na spotkanie ludziom z AK*, „Po Prostu”, 11 marca 1956 r. (fragment).

Dokument nr 14	75
Przemówienie premiera PRL Józefa Cyrankiewicza wygłoszone 29 czerwca 1956 r. w Polskim Radiu w Poznaniu (fragment).	
Dokument nr 15	78
Uchwała VIII Plenum KC PZPR o aktualnych zadaniach politycznych i gospodarczych partii, październik 1956 r. (fragment).	
Dokument nr 16	82
Rezolucja uchwalona na wiecu studentów Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 9 października 1956 r. (fragment).	
Rozdział 5	
1957-1970	
Dokument nr 17	87
Zadania organizacji partyjnych w akcji przed III Zjazdem partii – referat wygłoszony przez I Sekretarza KC PZPR Władysława Gomułkę, 15 października 1958 r. (fragment).	
Dokument nr 18	93
List 34, marzec 1964 r.	
Dokument nr 19	98
Rezolucja studentów Warszawy, 11 marca 1968 r. (fragment).	
Dokument nr 20	102
Sprawozdanie komisji powołanej przez Biuro Polityczne KC PZPR dla zbadania niektórych kwestii szczegółowych związanych z wydarzeniami grudniowymi 1970 r. (fragment).	
Rozdział 6	
1970-1980	
Dokument nr 21	109
Jerzy Sieradziński, <i>Realistyczny i mobilizujący</i> , „Trybuna Ludu”, 9 czerwca 1972 r.	
Dokument nr 22	112
List 59, 5 grudnia 1975 r.	
Dokument nr 23	119
Tezy wystąpień na wiecach po rewolcie robotniczej z czerwca 1976 r., Warszawa, 26 czerwca 1976 r. (fragment).	
Dokument nr 24	123
Informacja dotycząca aktualnej sytuacji polityczno-operacyjnej na terenie miejskiego województwa krakowskiego, Kraków, 18 grudnia 1979 r. (fragmenty).	

Rozdział 7
1980-1983

- Dokument nr 25** 127
Protokół porozumienia zawartego przez Komisję Rządową i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku 31 sierpnia 1980 r. (fragment).
- Dokument nr 26** 134
Uchwała programowa I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”, 7 października 1981 r.
- Dokument nr 27** 137
Zeszyt roboczy gen. Wiktora Anoszkina, grudzień 1981 r. (fragment).
- Dokument nr 28** 141
Dane dotyczące stosowania ustawodawstwa związanego z wprowadzeniem, zawieszeniem i zniesieniem stanu wojennego, przygotowane przez Wiktora Grzelca zastępcę kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR, sierpień 1983 r.

Rozdział 8
1983-1989

- Dokument nr 29** 149
Analiza stanu grup i struktur konspiracyjnych w kraju po X Zjeździe PZPR opracowana przez Zespół Analiz MSW, Warszawa, 29 lipca 1986 r. (fragmenty).
- Dokument nr 30** 152
Przemówienie Tadeusza Mazowieckiego na zebraniu konstytuującym Komitet Obywatelski przy przewodniczącym NSZZ „Solidarność”, Warszawa, 18 grudnia 1988 r.
- Dokument nr 31** 155
Porozumienia „okrągłego stołu” (fragment).
- Dokument nr 32** 162
Informacja o poglądach członka Biura Politycznego KC PZPR i posła na Sejm Zbigniewa Sobotki na temat bieżącej sytuacji w PRL, 2 października 1989 r. (fragment).

CZEŚĆ II

Rozdział 9

Podziemie i opozycja

- Dokument nr 33** 169
O wolność Obywatela i Niepodległość Państwa (wytyczne ideowe), 15 września 1945 r. (fragment).
- Dokument nr 34** 174
Jacek Kuroń, Karol Modzelewski, List otwarty do partii, 1964 r. (fragment).
- Dokument nr 35** 179
Deklaracja ideowa KPN, 1 września 1979 r.
- Dokument nr 36** 183
Oświadczenie programowe Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”, 22 stycznia 1983 r. (fragment).

Rozdział 10

Kościół katolicki

- Dokument nr 37** 187
Porozumienie między przedstawicielami Rządu PRL i Episkopatu Polskiego, kwiecień 1950 r. (fragmenty).
- Dokument nr 38** 191
Protest sekretarza Episkopatu bp. Z. Choromańskiego skierowany do dyrektora Urzędu ds. Wyznań A. Skarżyńskiego w sprawie utrudniania przez władze obchodów Milenium Chrztu Polski.
- Dokument nr 39** 193
Wstępne tezy do oceny wizyty papieża opracowane w KC PZPR przed 10 czerwca 1979 r. (fragmenty).
- Dokument nr 40** 197
Szczególnie przypadki niewyjaśnionych zgonów księży – skrót raportu dotyczącego bezprawnej działalności Grupy D Departamentu IV MSW (fragment).

Rozdział 11

Uchodźstwo

- Dokument nr 41** 203
Oświadczenie Rządu RP na Uchodźstwie przeciwko uchwałom konferencji jałtańskiej, 13 lutego 1945 r.

- Dokument nr 42** 205
Pierwsza audycja Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa, 3 maja 1952 r. (fragment).
- Dokument nr 43** 207
Juliusz Mieroszewski, *Rewolucjoniści i „wyzwolenicy”*, „Kultura”, nr 1-2(111-112): 1957 (fragment).
- Dokument nr 44** 210
Oświadczenie Rządu RP w sprawie uchwały Sejmu w Warszawie o przywróceniu nazwy państwa na Rzeczpospolitą Polska, Londyn, 8 stycznia 1990 r.

Rozdział 12

Partia komunistyczna i aparat represji

- Dokument nr 45** 213
Stanowisko Biura Politycznego KC PPR w sprawie referatu Władysława Gomułki wygłoszonego dnia 3 czerwca 1948 r. (fragment).
- Dokument nr 46** 216
Józef Świątło, *Za kulisami bezpieki i partii* (fragment).
- Dokument nr 47** 219
Dyrektywa kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie aktualnych zadań Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, Warszawa, 23 stycznia 1971 r. (fragmenty).
- Dokument nr 48** 223
Koncepcja przemian w systemie politycznym PRL w świetle VIII Plenum KC PZPR, Warszawa, 5 września 1988 r. (fragment).

Rozdział 13

Stosunki ZSRS – „ludowa” Polska

- Dokument nr 49** 229
Raport doradcy NKWD przy Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego Polski I.A. Sierowa dla komisarza ludowego spraw wewnętrznych ZSRS L.P. Berii dot. przygotowań do aresztowania kierownictwa Polskiego Państwa Podziemnego, Warszawa, 27 marca 1945 r. (fragment).
- Dokument nr 50** 232
Pismo I sekretarza KC PZPR Bolesława Bieruta do sekretarza generalnego KC KPZR Józefa Stalina, Warszawa, 28 września 1949 r.

Dokument nr 51	233
Deklaracja polsko-radziecka o wzajemnych stosunkach, listopad 1956 r. (fragment).	
Dokument nr 52	236
Zapis rozmowy sekretarza generalnego KC KPZS Michała Gorbaczowa z I sekretarzem KC PZPR gen. Wojciechem Jaruzelskim, Warszawa, 14 lipca 1988 r. (fragment).	
Wykaz ważniejszych skrótów	241
Wybór literatury	245
Indeks rzeczowy	251
Indeks osobowy	261